

استانداردهای ۸۵ گانه‌ی خودرو و روش‌های آزمون

نوشته‌ی: سعید تاجیک

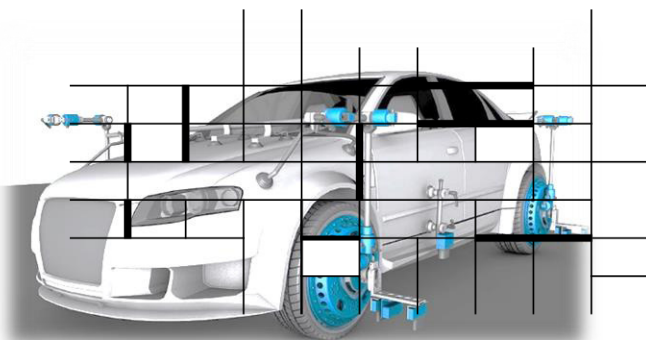
قائم‌مقام و معاون اجرایی شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران

tajik@yahoo.com

- مشارکت فعال در تدوین استانداردهای ملی
- آموزش نظام‌های کیفیت و مدل‌های تعالی سازمانی و بازرسی
- مشاوره و استقرار نظام‌های کیفیت و طراحی مدل‌های مورنیلز
- بازرسی فنی و مهندسی در صنایع با ایمنی بالا در سطح کشور شامل:
  - بازرسی کالا
  - مهندسی و بازرسی خودرو
  - نظارت بر آلاینده‌های محیط‌زیست
  - مهندسی بازرسی خدمات
  - تحقیقات مشتری و بازار
  - بازرسی آسانسور، بالابر و جرثقیل

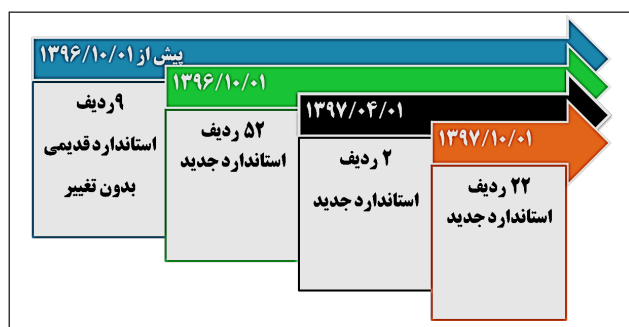
شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران در سال ۱۳۶۸ باهدف بهبود و ایجاد نظام‌های مدیریت کیفیت در شرکت‌های تولیدی و خدماتی و درنهایت ارتقای کیفیت محصولات صنعتی به‌عنوان بازوی اجرایی سیاست‌های کیفیتی وزارت صنایع و معادن و با سرمایه‌گذاری سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران تأسیس شده است. فعالیت‌های شرکت از بازرسی دیگ‌های بخار و مخازن تحت‌فشار شروع و با بازرسی و ارزش‌یابی خودرو توسعه‌یافته است. با ادامه این فرایند بحث مشاوره و آموزش نظام‌های مدیریت کیفیت نیز از سال ۱۳۷۲ به فعالیت‌های این شرکت اضافه شده است. از سال ۱۳۷۶ به بعد با توجه به تغییر در راهبرد و به‌کارگیری فناوری‌های روز دنیا مأموریت‌های تخصصی ذیل در راستای فعالیت شرکت قرار گرفت:

تاریخ هر استاندارد مهلت رعایت استانداردهای ۸۵ گانه را خواهند داشت.

برنامه‌ی زمان‌بندی سازمان ملی استاندارد

زمان‌بندی اجرای استانداردهای ۸۵ گانه‌ی خودرو بر اساس اطلاعات رسمی سازمان ملی استاندارد ایران مطابق شکل (۱) است.

شکل (۱)

مراجع استانداردهای ۸۵ گانه، به‌طور عمده از استانداردهای EC به UNECE تغییر یافته است.

دامنه‌ی کاربرد- طبقه‌بندی وسیله‌های نقلیه

وسيله‌های نقلیه‌ی موتوری در استانداردهای ۸۵ گانه‌ی خودرو به سه گروه اصلی M، N، و O تقسیم می‌شود. هر یک از این گروه‌ها بر اساس نوع کاربرد، جرم و تعداد موقعیت نشستن مسافر به زیرگروه‌هایی تقسیم می‌شوند. شکل (۲) تعریف این گروه‌ها و زیرمجموعه‌های آن‌ها را بیان می‌کند.

O				N			M		
O4	O3	O2	O1	N3	N2	N1	M3	M2	M1
تولید جرم بیش از ۱۰ تن	تولید جرم بین ۳.۵ تا ۱۰ تن	تولید جرم بین ۰.۷۵ تا ۳.۵ تن	تولید حداکثر جرم ۰.۷۵ تن	حمل بار جرم بیش از ۱۲ تن	حمل بار جرم بین ۳.۵ تا ۱۲ تن	حمل بار جرم حداکثر ۳.۵ تن	حمل مسافر بیش از ۸ صندلی - جرم بیش از ۵ تن	حمل مسافر بیش از ۸ صندلی - جرم حداکثر ۵ تن	حمل مسافر - حداکثر ۸ موقعیت نشستن

شکل (۲)

- بازرسی دیگ‌های بخار و مخازن تحت فشار، تجهیزات CNG و خودروهای گازسوز و آزمون‌های غیر مخرب
  - بازرسی وسیله‌های تفریحی و تله‌کابین
  - بازرسی نفت و گاز و پتروشیمی.
- شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران به‌عنوان یک سازمان تأثیرگذار بر جامعه، علاوه بر در نظر گرفتن محورهای زیر:
- نحوه‌ی رشد شاخص‌ها و زاویه‌های آن
  - شیوه‌های افزایش آمادگی گروه مدیریت برای رویارویی با محیط‌های متلاطم و متحول
  - تغییر، تحول و روند مؤلفه‌های محیط اختصاصی و عمومی در تبیین آرمان، مأموریت، ارزش‌های سازمانی تمامی انتظارهای نی‌نفعان و مشتریان شرکت را نیز در نظر گرفته و باهدف نهادینه‌سازی و تحقق شعار "کیفیت مسؤلیت همهی ماست" در سازمان حرکت می‌کند.

ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقابتی

- شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران، از ویژگی‌های ممتاز زیر در قبال سایر رقبیان خود بهره می‌برد:
- بیشترین تعداد مجوز و گواهی‌نامه از سازمان ملی استاندارد
  - قدمت بالای شرکت نسبت به سایر رقبیان
  - تنوع زیاد خدمات ارائه‌شده‌ی مهندسی و بازرسی
  - امکان و توان بالا و بالقوه‌ی توسعه‌ی مجموعه.

اطلاعیه‌ی رسمی سازمان ملی استاندارد ایران (۹۶/۶/۳۰)

- اجرای استانداردهای ۸۵ گانه برای تمامی تولیدات و واردات جدید که تا تاریخ آگهی، گواهی‌نامه‌ی تأیید نوع دریافت کرده‌اند، از تاریخ ۹۶/۱۰/۰۱ الزامی است.
- تمامی تولیدکنندگان خودرو و کشنده‌ها که پیش از تاریخ آگهی، گواهی‌نامه‌ی تأیید نوع دریافت کرده‌اند، تا

• روشنایی و نشان‌دهنده‌ها

در صورت رعایت استانداردهای تحت پوشش این کمیته، در مرحله‌های ساخت چراغ‌ها و وسیله‌های هشداردهنده صوتی و همچنین نصب آن‌ها بر روی خودرو، از بروز خطر و حادثه‌های احتمالی برای سائیرین در جاده می‌کاهد.

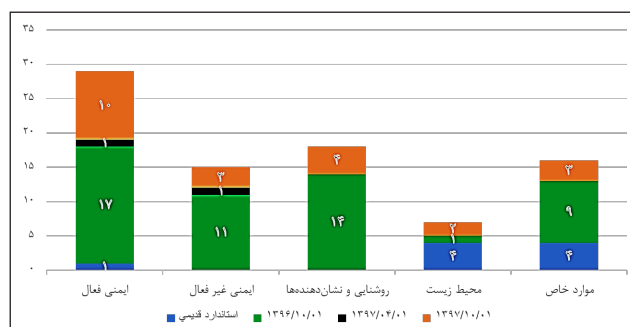
• محیط‌زیست

در صورت رعایت استانداردهای تحت پوشش این کمیته، در مرحله‌های طراحی و ساخت قوای محرکه‌ی خودرو، میزان مجاز آلاینده‌های شیمیایی، صوتی و مغناطیسی را کنترل می‌کند.

• مورد‌های خاص

در صورت رعایت استانداردهای تحت پوشش این کمیته، در مرحله‌های ساخت و طراحی، عملکرد و ایمنی خودرو را تضمین می‌کند.

تخصیص تعداد استانداردهای ۸۵ گانه به انواع کمیته‌های پنج‌گانه‌ی بیان‌شده به شرح نمودار (۲) است.

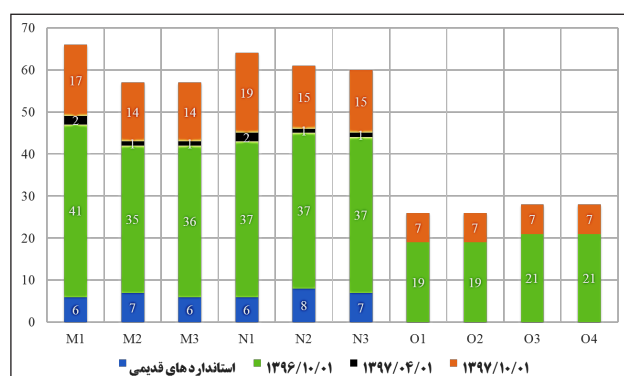

نمودار (۲)

نمودار (۲) بیان‌گر این موضوع است که بیشترین حجم استانداردهای ۸۵ گانه، متعلق به کمیته‌ی ایمنی فعال است که بر اساس تعریف و در صورت رعایت در مرحله‌های طراحی

استانداردهای ۸۵ گانه و گروه‌های خودرویی

تخصیص تعداد استانداردهای ۸۵ گانه به انواع گروه‌های خودرویی بر اساس نمودار (۱) است.

نمودار (۱)

نمودار (۱) نشان می‌دهد که بیشترین حجم استاندارد از استانداردهای ۸۵ گانه، به خودروهای حمل مسافر با بیشترین موقعیت نشستن ۸ صندلی (M1) و خودروهای حمل بار با جرم حداکثر ۳/۵ تن (N1) اختصاص می‌یابد.

استانداردهای ۸۵ گانه و کمیته‌ها

در نوعی دیگر از تقسیم‌بندی، انواع استانداردهای ۸۵ گانه را می‌توان به ۵ کمیته‌ی زیر تقسیم‌بندی کرد:

• کمیته‌ی ایمنی فعال

در صورت رعایت استانداردهای تحت پوشش این کمیته، در مرحله‌های طراحی خودرو، احتمال بروز تصادف کاهش پیدا می‌کند.

• کمیته‌ی ایمنی غیر فعال

در صورت رعایت استانداردهای تحت پوشش این کمیته، در مرحله‌های طراحی خودرو، از میزان خسارات احتمالی به سرنشینان خودرو در هنگام تصادف می‌کاهد.

خودرو، از احتمال بروز تصادف می‌کاهد.

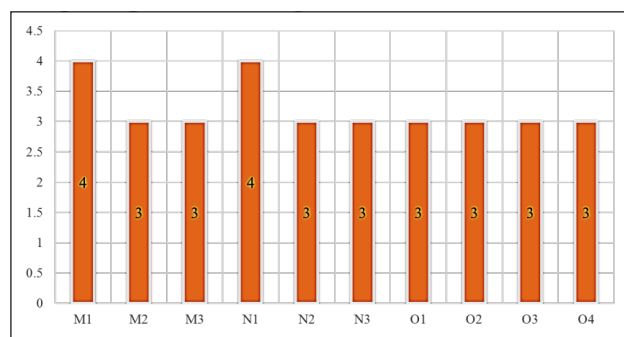
استانداردهای ۸۵ گانه‌ی خودرو و تایر

از لیست استانداردهای ۸۵ گانه‌ی خودرو، در مجموع ۵ استاندارد به شرح زیر مربوط به صنعت تایر است:

- نصب تایرها
- تایرهای بادی وسیله‌های نقلیه و کشنده‌های آن‌ها (کلاس C1)
- تایرهای بادی وسیله‌های نقلیه‌ی تجاری و کشنده‌های آن‌ها (کلاس C2 و C3)
- نوفه (سروصدای) چرخش تایر، چنگزنی بر سطح خیس و مقاومت غلتشی (کلاس C1، C2 و C3)
- تایر زاپاس برای استفاده‌ی موقت، تایرها/سامانه‌ی حرکت بر روی سطح صاف و سامانه‌ی پایش فشار باد تایر

تمامی استانداردهای یادشده در کمیته‌ی ایمنی فعال تقسیم‌بندی می‌شوند و استاندارد "نوفه‌ی چرخش تایر، چنگزنی بر سطح خیس و مقاومت غلتشی (کلاس C1، C2 و C3)"، از منظر بررسی میزان آلاینده‌ی صوتی، بخشی از الزام‌های کمیته‌ی محیط‌زیست را نیز پوشش می‌دهد.

تخصیص تعداد استانداردهای مرتبط با صنعت تایر به انواع گروه‌های خودرویی به شرح نمودار (۳) است.

نمودار (۳)

رویه‌های تأیید نوع در ایران

- تأیید نوع خودروهای تولید داخل
- تأیید نوع خودروهای وارداتی

تأیید نوع خودروهای تولید داخل

- ارائه‌ی گواهی‌نامه‌ها بر اساس استانداردهای جداگانه
- بازرسی از نمونه‌ی خودرو
- ارائه‌ی مدرک‌ها و مستندات کیفی فرایند تولید
- بازرسی اولیه از فرایند خط تولید
- ارائه‌ی پیوست داده‌های مرتبط، بر اساس استاندارد EC/2007/46
- ارائه‌ی نامه‌ی صحت و اصالت مدرک‌ها و مستندات ارائه‌شده از مرجع صدور گواهی‌نامه

تأیید نوع خودروهای وارداتی

- ◀ روش اول (ارائه‌ی گواهی‌نامه‌ی کلی خودرو (WVTA) ارائه‌ی گواهی‌نامه‌ی کلی خودرو بر اساس استاندارد EC/2007/46
- بازرسی از نمونه‌ی خودرو
- ارائه‌ی نامه‌ی صحت و اصالت مدرک‌های ارائه‌شده از سازنده یا مرجع صدور گواهی‌نامه‌ها

◀ روش دوم (ارائه‌ی گواهی‌نامه‌های جداگانه)

- ارائه‌ی گواهی‌نامه‌ها بر اساس استانداردهای جداگانه
- بازرسی از نمونه‌ی خودرو
- ارائه‌ی نامه‌ی صحت و اصالت مدرک‌های ارائه‌شده از سازنده یا مرجع صدور گواهی‌نامه‌ها

فرایند ارزیابی انطباق تایر و تیوب وارداتی برای انجام

فرایند ثبت سفارش

- ◀ مرحله‌ی اول: دفتر ارزیابی کالاهای وارداتی و صادراتی

- دریافت معرفی‌نامه از وزارت صنعت، معدن و تجارت
- خطاب به سازمان ملی استاندارد
- دریافت درخواست واردکننده، تعهدنامه‌ی صاحب کالا و لیست تایرهای درخواستی با درج تمامی اطلاعات
- معرفی به شرکت‌های بازرسی.
- ◀ مرحله‌ی دوم: شرکت بازرسی
- دریافت اسناد و مدرک‌های نیربط
- دریافت نمونه از متقاضی، پلمپ و ارسال نمونه به آزمایشگاه دارای تأیید صلاحیت
- دریافت نتیجه‌ی آزمون و انطباق آن با استانداردهای ملی مربوطه
- صدور گواهی‌نامه.
- ◀ مرحله‌ی سوم: دفتر ارزیابی کالاهای وارداتی و صادراتی
- بررسی مدرک‌های دریافتی
- اعلام نتیجه به وزارت صنعت، معدن و تجارت *IRM*

مراجع

- ۱- اطلاعیه‌ی رسمی سازمان ملی استاندارد ایران (۱۳۹۶/۰۶/۳۰)
- ۲- دستورالعمل صدور گواهی‌نامه‌ی تأیید نوع و تطابق تولید
- ۳- استانداردهای ۸۵گانه‌ی خودرو